

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 8551/2022
14.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Марко Ђурђевић и Катарина Ђурђевић, адвокати из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Јанчић, адвокат из ..., ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 7/22 од 03.02.2022. године, у седници одржаној 14.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 7/22 од 03.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П2 368/20 од 10.09.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да на име свог доприноса у издржавању тужиоца плаћа износ од 12.000,00 динара сваког 10-ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун тужиоца број ... који се води код „Banka ...“ почев од дана подношења тужбе па убудуће, док за то постоје законски услови, с`тим да заостале рате исплати у року од 60 дана по правноснажности пресуде. Ставом другим изреке, одлучено је да се овом одлуком мења одлука о издржавању из правноснажне пресуде Основног суда у Пожаревцу П2 399/11 од 01.07.2011. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 48.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 7/22 од 03.02.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Пожаревцу П2 368/20 од 10.09.2021. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20), у вези одредбе члана 202. Породичног закона и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. тог Закона, на које ревидент у ревизији указује, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди. Супротно тврдњи ревидента, другостепени суд је оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, па у другостепеном поступку није учињена ни битна повреда поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Пожаревцу П2 399/11 од 01.07.2011. године разведен је брак тужиоцевих родитеља и одлучено је да се тада њихова заједничка деца малолетни АА и малолетна ВВ, повере оцу на самостално вршење родитељског права, а овде тужена као мајка, обавезана је да на име свог доприноса издржавању малолетне деце месечно плаћа по 6.000,00 динара, за оба детета 12.000,00 динара, почев од 01.07.2011. године па убудуће. Тужилац је у време доношења наведене пресуде имао 10 година и био ученик трећег разреда основне школе. У школској 2020/2021. године започео је студије на ... факултету у Београду, као редован студент и положио сва три испита предвиђена за зимски семестар прве године интегрисаних основних и мастер академских студија другог степена у статусу студента који се финансира из буџета на студијском програму Тужилац живи у ... у стану свог оца, а његове месечне потребе за школовање, исхрану, хигијену, одевање, превоз и режијске трошкове утврђене су у висини до 44.000,00 динара. Тужилац нема других ваннаставних активности, не ради и нема непокретну имовину на своје име. Тужена живи у ..., запослена је у ... установи „ГГ“ у којој остварује просечну месечну зараду око 62.000,00 динара. Живи сама у стану за који плаћа закупнину у износу од 200 евра и режијске трошкове. Осим ових трошкова тужена плаћа и месечну рату кредита у износу од 6.000,00 динара. Нема законску обавезу издржавања других лица, јер се сада пунолетна ћерка ВВ која живи у стану њених родитеља у ..., не налази на редовном школовању. Тужена нема непокретности уписане на своје име. Отац тужиоца је власник са уделом од 100% у Ветеринарској станици ДОО „ДД“ са месечном зарадом од око 30.000,00 динара, има два објекта у ..., четворособни стан површине 91 м² и породичну стамбену зграду површине 99 м², а у ... поседује једноособан стан површине 39 м², у којем тужилац станује као студент.

Код овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су обавезивали тужену да на име свог доприноса издржавању тужиоца плаћа месечно износ од 12.000,00 динара, почев од дана подношења тужбе, па убудуће, док за то буду испуњени законски услови.

Према члану 164. Породичног закона висина издржавања може се смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. По члану 160. истог закона издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2). Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде његове имовине, његових личних потреба,

обавеза да издржава друга лица те и других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3).

Родитељи су након стицања пунолетства дужни да издржавају своје дете које се редовно школује и таква њихова обавеза траје до завршетка школовања у одговарајућој школи, односно факултету. У сваком случају, обавеза родитеља престаје када дете наврши 26. годину живота (члан 155. став 2. Породичног закона). Издржавање пунолетног детета које се школује условљено је постојећим могућностима родитеља, и зато су родитељи у обавези да се старају о даљем школовању и стручном усавршавању своје пунолетне деце у мери у којој то, по редовном току ствари, допуштају њихове материјалне могућности.

У конкретном случају према утврђеном чињеничном стању, висина издржавања која је досуђена претходно донетом судском одлуком одређена је према потребама тужиоца – тада малолетног детета старог десет година. Протеком времена (више од девет година) трошкови и потребе тужиоца су његовим развојем, одрастањем и школовањем након пунолетства евидентно увећане, што значи да су наступиле промењене околности у погледу тужиочевих потреба које су од значаја за издржавање (исхрана, одевање, хигијена, образовање, становање), а у односу на време када је донета претходна одлука о висини издржавања, па постоји основ за измену исте. С друге стране, могућности тужене да плаћа издржавање нису у битном измењене.

Тужилац је у школској 2020/2021. године уписао студије на ... факултету у Београду, као редован студент и положио све предвиђене испите за први семестар прве године студија, што упућује на редовно школовање и извршавање школских обавеза. Сврха стицања вишег степена образовања детета је стицање већих и бољих могућности за његово запослење, а родитељи су према члану 155. став 2. Породичног закона, дужни да тада доприносе издржавању детета у складу са својим могућностима које утичу на одређивање висине издржавања, али не и на основаност самог права на издржавање.

Правилно су нижестепени судови применом одредаба чл. 160.-163. Породичног закона, утврдили потребе пунолетног тужиоца које су условљене његовим годинама и потребама за образовањем, усаглашене захтевима и условима средине у којој живи, које су се повећале у односу на потребе на основу којих је донета претходна одлука, као и могућности тужене да доприноси издржавању, које су условљене њеним приходима, те њеним личним потребама. Имајући у виду све околности конкретног случаја и примењујући на њих критеријуме за одређивање издржавања, Врховни Касациони суд налази да је правилан закључак другостепеног суда да је тужена у могућности, супротно ревизијским наводима, да на име свог доприноса за издржавање свог сина, плаћа износ од 12.000,00 динара месечно који је минималан, с обзиром на узраст пунолетног тужиоца и његове утврђене потребе. Досуђеним издржавањем обезбеђују се основне месечне потребе тужиоца, а истовремено се не угрожава егзистенција саме тужене, као дужника издржавања, нарочито имајући у виду да тужена не указује да доприноси његовом издржавању на други начин, као и околност да нема обавезу издржавања других лица, при том имајући у виду и обавезу оца тужиоца, да доприноси издржавању до задовољења укупних потреба тужиоца. Због тога се наводима ревизије тужене неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

О трошковима поступка одлучено је правилном применом чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, у вези са чланом 207. Породичног закона.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић